

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kożusznik

(753104)

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kożusznik (753104)

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kożusznik (753104)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [823]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów kożusznicznych w produkcji seryjnej i na miarę oraz ich naprawianie	8
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	10
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kożusznik 753104

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Kuśnierz.
- Wytwórca kożuchów.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7531 Tailors, dressmakers, furriers and hatters.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Jadwiga Mucha – Zespół Szkół Skórzano-Odzieżowych, Stylizacji i Usług, Radom.
- Anna Mróz – Pracownia Kuśnierska Anna Mróz, Warszawa.
- Piotr Żulikowski – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Recenzenci:

- Janina Żurek – Zespół Szkół Skórzano-Odzieżowych, Stylizacji i Usług, Radom.
- Maria Senderowicz – Zespół Szkół Skórzano-Odzieżowych, Stylizacji i Usług, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Ewa Jachura – Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. Reymonta, Częstochowa.
- Artur Pacholski – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Kożusznik wykonuje i naprawia wyroby kożusznicze w zakładach produkcyjnych i usługowych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Kożusznik jest zawodem rzemieślniczym o charakterze usługowo-produkcyjnym. Kożusznik wykonuje zadania polegające na wytwarzaniu i naprawie wyrobów kożuszniczych. Wytworami pracy kożusznika są kożuchy, kamizelki, czapki i rękawice.

Podstawowymi surowcami stosowanymi przez kożusznika w wytwarzaniu wyrobów kożuszniczych są skóry owcze i jagnięce. Kożusznik przygotowuje formy do wykonania wyrobu, sortuje i dobiera skóry, wykrawa elementy wyrobu, przygotowuje je do zszycia, szyje wyrób i wykańcza, obsługuje maszyny szwalnicze i inne narzędzia stosowane w kożusznictwie.

Ponadto odpowiada za właściwe wykorzystanie surowców, jakość wykonanych wyrobów oraz prawidłowe eksploataowanie maszyn i urządzeń. Kożusznik pracujący na własny rachunek planuje działania związane z nabywaniem surowca do pracy, przyjmowaniem zamówień, jak również sprzedażą gotowych wyrobów. Kożusznik-przedsiębiorca jest odpowiedzialny za organizację pracy własnej, a także pracowników, których zatrudnia.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **kożusznika** wykonuje pracę poprzez:

- projektowanie wyrobów kożuszniczych,
- sporządzanie dokumentacji konstrukcyjno-modelowej,
- przygotowanie form do wykonania wyrobów kożuszniczych,
- sortowanie i dobieranie skór,
- wykrawanie elementów wyrobu,
- przygotowanie elementów wyrobów do zszycia,
- zszywanie elementów wyrobów kożuszniczych i ich wykończanie,
- wykonywanie napraw i przeróbek wyrobów kożuszniczych,
- ocenianie jakości wytwarzanych wyrobów kożuszniczych,
- obsługiwanie i konserwowanie maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów kożuszniczych,
- organizowanie własnego stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska.

Kożusznik prowadzący własny zakład produkcyjno-usługowy odpowiada też za:

- zakup surowców i materiałów do wytwarzania i naprawy wyrobów kożuszniczych,
- przyjmowanie zamówienia na usługi związane z produkcją i naprawą wyrobów kożuszniczych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

W zależności od wielkości przedsiębiorstwa, w którym jest zatrudniony, **kożusznik** wykonuje swoje zadania zawodowe w niewielkich pomieszczeniach lub halach produkcyjnych.

Praca może mieć charakter indywidualny lub zespołowy. W przypadku produkcji masowej pracownicy w tym zawodzie specjalizują się w wykonywaniu zadań na poszczególnych etapach ich produkcji.

Praca kożusznika – przedsiębiorcy związana jest również ze sprzedażą własnych wyrobów, doradztwem klientom w doborze materiałów i surowców, a częste kontakty z ludźmi są integralnym elementem jego pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kożusznik w działalności zawodowej posługuje się następującymi maszynami i narzędziami pracy:

- maszynami: szwalniczymi, stębnówkami⁸, maszynami kuśnierskimi⁴,
- nożycami, nożami oraz planimetrem⁷,
- stołem, na którym wykonuje się konstrukcję wyrobu i rozkrój materiałów na elementy wyrobów;
- miarką krawiecką oraz przyborami kreślarskimi: ołówkami, linijkami, ekierkami, krzywikami³ itp.

Organizacja pracy

Praca **kożusznika** charakteryzuje się powtarzalnością wykonywanych czynności, jednak ze względu na zmienność asortymentu, czynności technologiczne wykonania wyrobów oraz ich parametry mogą ulegać zmianom. Kożusznik obsługuje maszyny i narzędzia stosowane do produkcji samodzielnie lub w zespole.

Kożusznik pracuje przeważnie 8 godzin dziennie w systemie jedno- lub dwuzmianowym, np. w godzinach 06.00–14.00 i 14.00–22.00. Pracownik w tym zawodzie może też pracować w systemie akordowym, tj. w rytmie taśmy produkcyjnej, w ramach stawki godzinowej lub miesięcznej.

W przypadku dużych zakładów kożuszniczych praca jest nadzorowana przez brygadzystę lub mistrza zmiany i cechuje się większym zrutynizowaniem, niż ma to miejsce w zakładach rzemieślniczych, w których kontrola pracy odbywa się okresowo, a praca jest bardziej samodzielna i mniej rutynowa.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożeniem dla zdrowia w zawodzie **kożusznik** jest zapylenie w pomieszczeniach produkcyjnych. Ponadto podczas pracy przy stanowiskach maszynowych występuje hałas.

W pracy kożusznika istnieje możliwość wystąpienia urazów mechanicznych (ukłucia, przeszywanie palca, rany cięte) wynikających z nieuważnej obsługi maszyn do szycia, nożyc, igieł czy szpilek oraz możliwość podrażnienia błon śluzowych i skóry rąk w wyniku narażenia na działanie stosowanych w kożusznictwie substancji grzybobójczych i pyłów, powstających podczas procesu produkcji.

Zagrożenie może również stanowić bezpośredni kontakt z gotowymi skórą wyprawionymi z użyciem substancji chemicznych oraz kontakt z klejami, stosowanymi podczas czynności technologicznych. Planowanie i organizowanie procesów technologicznych powinno przebiegać zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ergonomii, ochrony ppoż. i ochrony środowiska.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kożusznik** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna dobra wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność zmysłu węchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- powonienie,
- rozróżnianie barw,
- zręczność palców,
- zręczność rąk,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne i plastyczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność pracy w warunkach monotonnych,
- zdolność współdziałania w zespole;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- dokładność,
- samokontrola,
- cierpliwość,
- wytrwałość,
- gotowość pracy w warunkach monotonnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca **kożusznika** zaliczana jest do prac o charakterze manualnym, wymagających przede wszystkim sprawnego zmysłu dotyku, sprawności kończyn górnych, zręczności manualnej oraz zdolności do długotrwałej pracy w pozycji siedzącej. Ponadto wymagany jest dobry wzrok, jego odporność na zmęczenie oraz zdolność do rozróżniania barw i ich odcieni.

Przeciwwskazaniami do pracy w tym zawodzie są wady wzroku niedające się skorygować soczewkami, epilepsja, alergie na substancje chemiczne używane do produkcji skór oraz przewlekłe choroby układu oddechowego.

Osoby z nadwrażliwością dotykową powinny unikać wykonywania tego zawodu. Do bezwzględnych przeciwwskazań do wykonywania zawodu kożusznika należą: ślepotą, wady wzroku niepoddające się korekcji, nieprawidłowe widzenie barw, niesprawność kończyn górnych, zwyrodnienia układu kostno-stawowego.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód **kożusznik** zdobywany jest w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego, zakończonego egzaminem czeladniczym¹ i mistrzowskim⁶.

W tym zawodzie pracę wykonują też osoby posiadające wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej szkoła zasadnicza), związane z wytwarzaniem odzieży.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie **kożusznik** istnieje możliwość uzyskania kwalifikacji zawodowych w ramach kształcenia organizowanego w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego. Po zdaniu egzaminu zawodowego przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej można uzyskać świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski.

Przy zatrudnieniu w zawodzie kożusznik pomocne może być potwierdzenie przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną kwalifikacji w zawodach pokrewnych: operator maszyn w przemyśle włókienniczym (AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych) oraz krawiec (AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Osoba pracująca w zawodzie **kożusznik** ma ograniczone możliwości rozwoju i awansu zawodowego. Pracę jako kożusznik można zacząć na stanowisku pomocnika w zakładzie kożuszniczym. Po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu prac u boku mistrza można uzyskać awans na wyższe stanowisko. Praca w zakładach produkcyjnych daje możliwość rozwoju w kierunku zarządzania, poprzez awans na stanowisko kierownika lub brygadzysty zespołu kożuszników. W tym wypadku wymagane jest posiadanie zdolności organizacyjnych i kierowniczych oraz umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi. Kożusznik może otworzyć własną pracownię rzemieślniczą, wymaga to jednak dostępu do odpowiednich zasobów finansowych i podstawowych umiejętności prowadzenia przedsiębiorstwa.

Po uzupełnieniu kompetencji kożusznik może także podjąć pracę w zawodach pokrewnych, takich jak: krawiec, kuśnierz czy kaletnik. Kolejnym etapem rozwoju zawodowego może być uzyskanie kwalifikacji technika przemysłu mody czy technika technologii wyrobów skórzanych. Dalsze kształcenie może wiązać się z ukończeniem studiów wyższych na kierunkach odzieżowych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) kompetencje uzyskane w trakcie pracy w zawodzie **kożusznik** można potwierdzić egzaminem czeladniczym i mistrzowskim w Izbach Rzemieślniczych.

Możliwe jest również potwierdzanie kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu kożusznik przystępując do egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną), także w trybie eksternistycznym, potwierdzającego kwalifikację w zawodach pokrewnych w zakresie kwalifikacji:

AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (krawiec), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (operator maszyn w przemyśle włókienniczym).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kożusznik** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik technologii wyrobów skórzanyc ^S	311926
Technik przemysłu mody ^S	311941
Krawiec ^S	753105
Kuśnierz ^S	753106
Kaletnik ^S	753702
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym ^S	815204

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **kożusznik** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska.
- Z2 Sporządzanie dokumentacji konstrukcyjno-modelowej wyrobów kożuszniczych.
- Z3 Wytwarzanie wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i miarowej.
- Z4 Wykonywanie napraw i przeróbek wyrobów kożuszniczych.
- Z5 Ocenianie jakości wyrobów kożuszniczych oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i na miarę oraz ich naprawianie

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i na miarę oraz ich naprawianie obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizacji stanowiska pracy w produkcji wyrobów kożuszniczych; • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii pracy, ochrony środowiska w zakresie wykonania wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i na miarę; • Zasady użytkowania maszyn i urządzeń stosowanych w kożusznictwie; • Budowę i zasady działania maszyn szyjących; • Sposoby wykonywania podstawowych czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować i porządkować stanowisko pracy; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii pracy, ochrony środowiska w zakresie wykonywania wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i na miarę; • Obsługiwać narzędzia, maszyny i urządzenia szyjące stosowane w produkcji wyrobów kożuszniczych zgodnie z instrukcją obsługi; • Prowadzić drobne naprawy oraz konserwację maszyn i narzędzi;

<p>konserwacyjnych maszyn szyjących (np. czyszczenia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowywać maszyny i urządzenia do pracy.
--	--

Z2 Sporządzanie dokumentacji konstrukcyjno-modelowej wyrobów kożuszniczych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Podstawy konstrukcji i modelowania form wyrobów kożuszniczych; Szablony do rozkroju skór na wyroby kożusznicze; Zasady sporządzania kalkulacji kosztów i ustalania ceny wyrobu. 	<ul style="list-style-type: none"> Zdejmować wymiary z figury ludzkiej lub odczytywać z tabel wymiarów; Konstruować i modelować formy wyrobów kożuszniczych; Opracowywać szablony wyrobów kożuszniczych; Obliczać koszty produkcji.

Z3 Wytwarzanie wyrobów kożuszniczych w produkcji seryjnej i miarowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady użytkowania i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w kożusznictwie; Narzędzia i przybory kożusznika; Technologię wykonywania wyrobów kożuszniczych zgodnie z zamówieniem; Podstawy <u>materiałoznawstwa</u>⁵ skór kożuszniczych; Materiały pomocnicze stosowane w kożusznictwie; Zasady magazynowania skór, dodatków i wyrobów gotowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Posługiwać się narzędziami i przyborami kożusznika; Rozróżniać rodzaje skór ze względu na sposób <u>garbowania</u>² i <u>uszlachetniania</u>⁹; Dobierać materiały pomocnicze do wyrobów kożuszniczych; Magazynować skóry, dodatki i wyroby gotowe zgodnie z zasadami; Dokonywać rozkroju skór zgodnie z zasadami; Przygotowywać elementy wyrobu do szycia (strzyżenie, ścienianie, podklejanie); Zszywać elementy wyrobu w całość; Przeprowadzać miarę i nanosić ewentualne poprawki; Wykończać wyrób kożuszniczy zgodnie z zamówieniem i projektem.

Z4 Wykonywanie napraw i przeróbek wyrobów kożuszniczych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady dokonywania przeróbek i modyfikacji wyrobów kożuszniczych; Zakres i sposoby wykonywania napraw (reperacji) wyrobów kożuszniczych; Techniki szycia ręcznego; Zasady sporządzania kalkulacji kosztów wykonywanych napraw i modyfikacji wyrobów oraz ustalania ceny usługi. 	<ul style="list-style-type: none"> Oceniać zakres przeróbki lub modyfikacji w zależności od rodzaju uszkodzeń wyrobu i życzeń klienta; Przygotowywać wyrób kożuszniczy do przeróbki; Przerabiać lub modyfikować wyroby kożusznicze zgodnie z życzeniem klienta; Rozpoznawać wady i uszkodzenia w wyrobach kożuszniczych; Wykonywać naprawy wyrobów kożuszniczych; Obliczać koszty naprawy.

Z5 Ocenianie jakości wyrobów kożuszniczych oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady kontroli jakości wyrobów kożuszniczych; • Zasady przeprowadzania kontroli przedprodukcyjnej skór, materiałów i dodatków; • Zasady oceny braków jakościowych; • Zasady znakowania wyrobów kożuszniczych; • Zasady składania wyrobów kożuszniczych; • Zasady pakowania wyrobów kożuszniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzać kontrolę międzyoperacyjną i kontrolę jakości gotowych wyrobów kożuszniczych; • Przeprowadzać kontrolę przedprodukcyjną skór, materiałów i dodatków; • Oceniać jakość przebiegu procesu technologicznego; • Metkować gotowe wyroby kożusznicze; • Składać gotowe wyroby kożusznicze; • Pakować gotowe wyroby kożusznicze.

3.3. Kompetencje społeczne

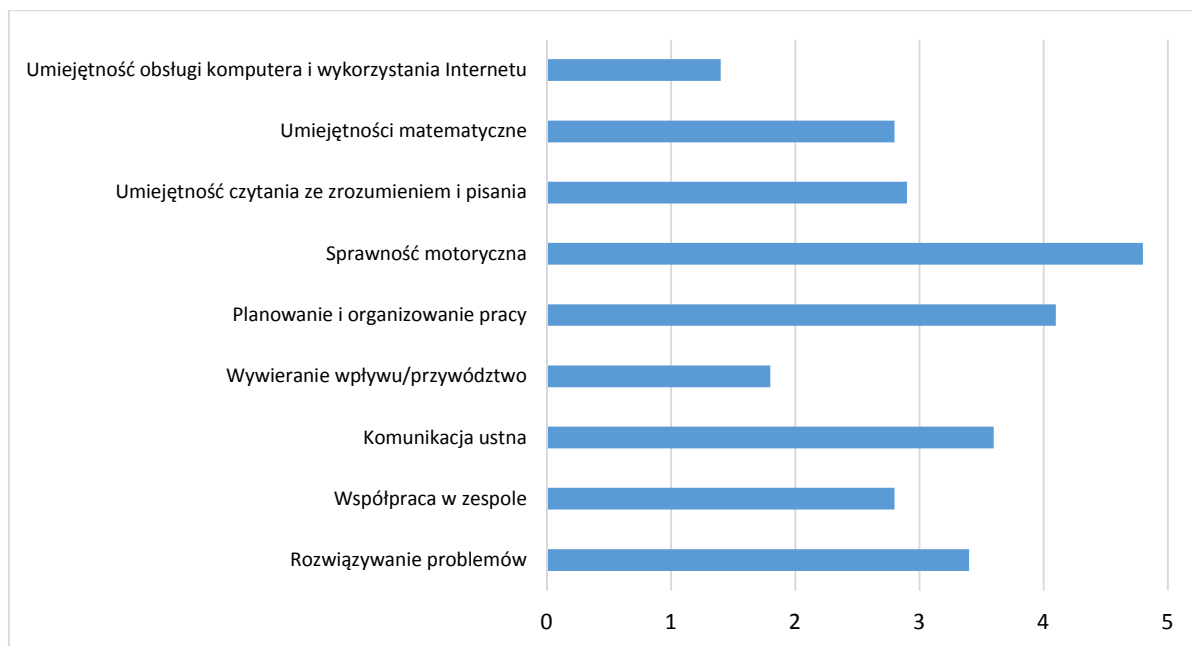
Pracownik w zawodzie **kożusznik** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację zadań zawodowych związanych z wykonywaniem wyrobów kożuszniczych, ich naprawą lub modyfikacją.
- Przestrzegania w pracy zasad kultury i etyki zawodowej.
- Podejmowania współpracy w zespole oraz kreatywnej pracy indywidualnej.
- Wykonywania pracy częściowo samodzielnej i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy w przedsiębiorstwie wykonującym wyroby kożusznicze.
- Oceniania wpływu swoich działań związanych z przygotowaniem szablonów, krojeniem materiałów i wykonywaniem wyrobów kożuszniczych realizowanych w ramach pracy zespołowej i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych dla osiągnięcia mistrzostwa w zawodzie.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **kożusznik**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kożusznik**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kożusznik** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Zatrudnienie w zawodzie **kożusznik** oferują:

- zakłady rzemieślnicze,
- zakłady usługowe,
- przedsiębiorstwa produkcyjne wytwarzające wyroby odzieżowe, galanteryjne, tapicerskie itp.,
- teatry, wytwórnie filmowe i telewizyjne, muzea itp. instytucje kultury.

Obecnie (2018 r.) w bazach ofert pracy dostępnych jest niewiele ogłoszeń o pracę w zawodzie kożusznik, jest to zawód rzadko spotykany na rynku pracy. Kożusznik ma również możliwość samozatrudnienia oraz otworzenia własnej pracowni kożuszniczej.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) kształcenie w zawodzie **kożusznik** prowadzone jest w ramach systemu rzemieślniczego przygotowania zawodowego – szkolenia praktycznego (przyuczenia) na stanowisku pracy i doświadczenia uzyskanego w trakcie pracy, umożliwiające przystąpienie do egzaminu czeladniczego, a następnie mistrzowskiego organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Osoba zainteresowana podjęciem pracy w zawodzie kożusznik może także:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w pokrewnym zawodzie: krawiec i/lub operator maszyn w przemyśle włókienniczym,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy (dla osób dorosłych) w zakresie kwalifikacji właściwych dla wyżej wymienionych zawodów pokrewnych (AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych i/lub AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych) oraz potwierdzić je, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,

- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Szkolenie

Pracownie i zakłady specjalizujące się w wytwarzaniu wyrobów kożuszniczych we własnym zakresie prowadzą szkolenie w zawodzie **kożusznik**. Kursy przygotowujące do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodzie kożusznik są organizowane przez Związek Rzemiosła Polskiego oraz prowadzone są w niektórych Ośrodkach Doskonalenia Zawodowego.

Ponadto na rynku usług szkoleniowych dostępne są oferty kursów i szkoleń z krawiectwa, kuśnierstwa oraz pokrewnych specjalności, które stanowią uzupełnienie kwalifikacji w zawodzie kożusznik. Kożusznik może brać udział w szkoleniach organizowanych poprzez stowarzyszenia zawodowe, organizacje branżowe oraz wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) brak jest wiarygodnych danych na temat poziomu zarobków **kożusznika**. Jednak dostępne są dane o płacach w zawodach pokrewnych – krawców i pracowników produkcji odzieży, które mogą stanowić podstawę do wnioskowania o poziomie zarobków w zawodzie kożusznik. Przeciętne wynagrodzenie osoby pracującej w tej grupie zawodów wynosi około 2900–3000 zł brutto miesięcznie. Podobnych zarobków można oczekiwać też w zawodzie kożusznik. Poziom wynagrodzeń osób wykonujących ten zawód uzależniony jest od:

- szczegółowego zakresu zadań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy,
- liczby przedsiębiorstw o podobnym profilu działalności,
- regionu Polski,
- koniunktury na rynku.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **kożusznik** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabo słyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy, np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych, w przypadku osób słabo słyszących, od których będzie wymagana komunikacja werbalna, konieczna jest odpowiednia korekcja słyszenia za pomocą aparatu słuchowego,
- z chorobami psychicznymi (02-P), pod warunkiem, że ich praca – poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie) – nie zaburza im rytmu dnia i nocy i jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Burzyński Cz., Dzieża R., Suliga A., Duda I.: Kuśnierstwo. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1986.
- Lasek W.: Wykończenie skór miękkich. Wydawnictwo Przemysłu Lekkiego i Spożywczego, Warszawa 1984.
- Sadowski T.: Materiałoznawstwo dla kuśnierzy. WSiP, Warszawa 1985.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Badanie „Barometr zawodów 2017”:
- https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2017/Raport_polski_web.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej: „Przewodnik po zawodach” wydanie II, Tom V: http://psz.praca.gov.pl/documents/10828/180627/tom_v.pdf/2c98834b-1808-4ee1-aec0-6772e59b1d86?t=1403785523000
- Portal „Wynagrodzenia.pl”: <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-krawiec>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Standard Wymagań Egzaminacyjnych na Czeladnika w Zawodzie Kożusznik: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=>

OahUKEwj8ka_pmtDbAhVKilQKHQ5GAtsQFggyMAI&url=https%3A%2F%2Fzrp.pl%2Fpliki%2Fstandardy%2F65cz-kożuszniak.docx&usg=AOvVaw32wkNAyy_wEWtVwVCvYpR7

- Wielkopolska Izba Rzemieśnicza w Poznaniu - „Poradnik dla mistrzów szkolących w rzemiośle”: <http://www.irpoznan.com.pl/userfiles/files/Poradnik%20mistrza%20szkol%C4%85cego%202017%20wyd.5.pdf>
- Wykaz standardów egzaminacyjnych w rzemiośle: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych/>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Czeladnik	Tytuł zawodowy uzyskiwany po zdaniu egzaminu czeladniczego w Izbie Rzemieśniczej. Potwierdza opanowanie umiejętności praktycznych oraz teoretycznych w danym zawodzie nauczanym w systemie rzemiosła.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19890170092/U/D19890092Lj.pdf [dostęp: 10.07.2018]
2	Garbowanie	Podstawowy proces wyprawy skór, w którym odpowiednio przygotowana skóra surowa (golizna) zostaje przekształcona w skórę wyprawioną. W procesie tym skórę poddaje się działaniu garbników w celu nadania jej miękkości i trwałości.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/garbowanie.html [dostęp: 10.07.2018]
3	Krzywik	Szablon używany do kreślenia linii krzywych niemożliwych do narysowania za pomocą cyrkla. Używany m.in. do wykonywania rysunków technicznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/sjp/krzywik;2475965.html [dostęp: 10.07.2018]
4	Kuśnierstwo	Rzemiosło obejmujące szycie z wyprawionych i uszlachetnionych skór futerkowych (futrzarstwo) odzieży, artykułów konfekcyjnych i galanterii futrzarskiej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/ku%C5%9Bnierstwo.html [dostęp: 10.07.2018]
5	Materiałoznawstwo	Dziedzina wiedzy zajmująca się dawniej klasyfikacją materiałów oraz ogólnymi związkami między składem chemicznym, budową wewnętrzną (strukturą) i właściwościami różnych materiałów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/materia%C5%82o_znawstwo.html [dostęp: 10.07.2018]

6	Mistrz rzemiosła	Tytuł uzyskany po zdaniu egzaminu zawodowego w Izbie Rzemieślniczej. Potwierdzony dyplomem wydawanym przez Izbę Rzemieślniczą, poświadczający opanowanie umiejętności oraz posiadanie doświadczenie i wykształcenie zawodowego w danym zawodzie nauczonym w systemie rzemiosła.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19890170092/U/D19890092Lj.pdf [dostęp: 10.07.2018]
7	Planimetr	Przyrząd do pomiaru pola płaskiej powierzchni ograniczonej krzywą zamkniętą.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/planimetriy.html [dostęp: 10.07.2018]
8	Stębnówka	Maszyna do szycia szyjąca ściegiem prostym. W zależności od wybranego modelu stębnówka nadaje się do szycia tkanin lekkich, średnich i ciężkich. Wykorzystywana jest do tworzenia ściegów ozdobnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/st%C4%99bn%C3%B3wka.html [dostęp: 10.07.2018]
9	Uszlachetnianie skóry	Ogół działań mających na celu nadanie skórom ładniejszego wyglądu. Do czynności uszlachetniających należą: <ul style="list-style-type: none"> – barwienie i strzyżenie skóry od strony okrywy włosowej; – szlifowanie i nakładanie sztucznego lica od strony tkanki skórnej. 	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Burzyński Cz., Dzieża R., Suliga A., Duda I.: Kuśnierstwo. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1986

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.